

1. Ümumi məlumat

Milli gün: Sultan Qabusun doğum günü, 18 noyabr 1940-cı il

Dövlət quruluşu: Monarxiya (14.02.2002)

Dövlət Baçısı: Qabus bin Səid bin Səid (1970-ci ildən)

BMT-nin üzvü: 7 oktyabr 1971-ci ildən

KT-nin üzvü: 1972-ci ildən

Paytaxtı: Musqat

AR-ın diplomatik yaradılması tarixi: 13.07.1992

Ümumi məlumat – Oman Ərəbistan yarımadasının cənub-qərbində yerləşir. Cənub-qərbdə Yəmən, qərbdə Sudiyyə Ərəbistanı Krallığı, şimal-qərbdə isə Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri ilə həmsərhəddir. Şimalda Oman Körfezi, qərbdə və cənubda isə Ərəb Dənizi ilə həmsərhəddir.

Ərazi - 309,500 min km²

hali – 3.418.085 (iyul 2010), **etnik qruplar:** Ərəblər, pakistanlılar, hindlilər, bəlucilər, banqalılar. Ölkə əhalisinin 577.293 nəfərini mühacirlər təşkil edir.

Dil - Ərəb (rəsmi), ingilis, bəlucı, urdu, hindu

Din – islam (75%, sünni və şii təriqləri), hindi

Oman Sultanlığı **BMT, KT, DL və Bloklara Qoşulmayan ölkələr, Ümumdünya Ticarət Təşkilatı** kimi təşkilatların üzvüdür. Musqatda 50-dən artıq xarici səfirlik və konsulluq fəaliyyət göstərir.

Dövlət quruluşu: Oman – irsi monarxiya sultanlığıdır. 1970-ci ildə hazırkı Sultan Qabus bin Səid bin Səid atasını devirdikdən sonra ölkənin sosial-iqtisadi inkişafına töhfə verməyə və Sultan Qabusun həyata keçirdiyi islahatların ticarət xarici investisiyaların ölkəyə axınına bələmlikdir. Müstəqil Omanın ilk Konstitusiyası 1996-cı il noyabrın 6-da qəbul edilmişdir. Konstitusiyaya əsasən, dövlət başçısı Sultandır. Qanunvericilik və icraedici hakimiyyət Sultana məxsusdur. Sultan hökumət başçısı və zifsi ilə yanaşı Xarici İşlər, Müdafiə və Maliyyə Nazirliyi və zifsi icra edir. Hökumət Sultan Qabusun xüsusi nümayəndəsi (Baş nazirinin müavini) daxil olmaqla 25 nazirdən ibarətdir.

Konstitusiyaya əsasən, aşağı palatası – Məclisi (84 üzv) və yuxarı palatası – Dövlət Məclisindən (58 üzv) ibarət kəpəllənmiş Məclis Orqanı – Oman Məclisidir. Məclisin üzvləri ümumxalq sərəm yolu ilə 4 il müddətində seçilir. Dövlət Məclisinin üzvləri Sultan tərəfindən üç il müddətində təyin olunurlar. Dövlət Məclisi yalnız məsləhətçi səlahiyyətlərə, Məclisi isə, sosial və iqtisadi sahələrdə qanunların baxılmasına məsləhət vermək, habelə Nazirlərin soruşulduqda hüququna malikdir. Məclisin son seçkiləri 2007-ci ilin 27 oktyabr tarixində keçirilmiş və seçkilərdə namizədlərini irəli sürmüş 21 qadın namizəddən heç biri qanunverici orqanda yer qazana bilməmişdir. Hökumətin tərkibi isə, yalnız 388 min omanlı sərəm hüququna malikdir.

Məhkəmə orqanları – Ali Məhkəmə

Siyasi partiyaların və həkəmlər ittifaqlarının fəaliyyətində anılmışdır.

Nazirlər Kabinetinin tərkibi

1. Baş Nazir (Xarici İşlər, Müdafiə və Maliyyə Naziri) – Qabus bin Səid Əl Səid
2. Sultanın xüsusi nümayəndəsi – Suveyni bin Əhəb Əl Səid
3. Nazirlər Kabinetinin məsləhətçisi üzrə Baş nazirin müavini – Fəhd bin Mahmud Əl Səid
4. Sultan katibliyinin Naziri – Gen. Əli bin Məcid Əl-Mimri
5. Sultan sarayı divanının Naziri – Əli bin Hammud Əl-Busaidi
6. Müdafiə məsləhətçisi üzrə məsul Nazir – Bədr bin Səud bin Harib Əl-Busaidi
7. Daxili İşlər Naziri – Səud bin İbrahim Əl-Busaidi
8. Xarici İşlər üzrə məsul Nazir – Yusif bin Əlvi bin Abdullah
9. Ədliyyə Naziri – Əyx Məhəmməd bin Abdullah bin Zahir Əl-Hənəfi
10. Milli iqtisadiyyat Naziri – Həməd bin Əbdül Nəbi Məkki
11. Ali Təhsil Naziri – D-r Rəvıy bint Səud Əl-Busaidi
12. Dövlət Naziri və Məqsətin Hakimi – Sayid Əl-Mütəsim bin Həməd bin Nasir Əl-Busaidi
13. Dövlət Naziri və Dofarın Hakimi – Məhəmməd bin Marhun bin Əli Əl-Mamiri
14. Nəqliyyat və Komunikasiya Naziri – Dr.Xəmis bin Mübarək Əl-Alavi
15. Səhiyyə Naziri – Dr. Əli bin Məhəmməd bin Musa
16. Nazirlər Kabinetinin Baş Katibi – Xəlid bin Hilal Əl-Busaidi
17. Sosial inkişaf Naziri – D-r Ərif bin Xəlfən Əl-Yahya
18. Ticarət və Sənaye Naziri – Məqbül bin Əli bin Sultan
19. Hüquq işləri üzrə Nazir – Məhəmməd bin Əli bin Nasir Əl-Əlvi
20. Mülki Xidmət Naziri – Əyx Məhəmməd bin Abdullah Əl-Hardi
21. Vəqflər və Dini İşlər Naziri – Əyx Abdullah bin Məhəmməd Əl-Səlimi
22. Neft və Qaz Naziri – Məhəmməd bin Həməd Əl-Rumhi
23. Regional Bələdiyyələr və Su Ehtiyatı Naziri – Əyx Abdullah bin Səlim Əl-Rəvas
24. Ev işləri Naziri – Əyx Seyf bin Məhəmməd Əl-Əbibi
25. Kənd təsərrüfatı Naziri – Əyx Səlim bin Hilal Əl-Xəlili
26. İnformasiya Naziri – Həməd bin Məhəmməd Əl-Rəidi
27. Ərs və Mədənçilik Naziri – Heysam bin Tarik Əl Səid
28. Təhsil və Tərcümə Naziri – Yəhya bin Səud Əl-Suleymi
29. Çiçəqvəsi Naziri – Abdullah bin Nasir bin Zahir Əl-Bakri
30. Turizm Naziri – Rəciha bint Əbdül Mir bin Əli
31. Ədman Naziri – Əli bin Məsud Əl-Sindi
32. Ətraf Mühit və İqlim Naziri Seyyid Həməd bin Feysal Əl-Basaydi
33. Balıqçılıq Naziri – Əyx Məhəmməd bin Əli Əl-Qutbi

2. İqtisadiyyat

Omanın iqtisadi durumu əsasən 2000-ci ildə dünya bazarlarında neftin qiymətinin qalxmasından sonra yaxşılaşmışdır. Hökumətin siyasəti özəl sektorun genişlənməsinə,

el c d xarici s rmay nin c lb olunması m qş dil ticar t sah sind qanunların t kmill dirilm sin yön lmi dir. Bazarın liberalla ması davam edir. Ölk d i sizliyin aradan qaldırılması v xarici i çi qüvv sind n asılılı ın azaldılması m qş dil , hökum t xarici i çi qüvv sinin yerli i çil rl v z edilm si prosesini t viq etm y ba lamı dır.

2000-ci ilin noyabr ayında Oman Ümumdünya Ticar t T kilatının üzvlüyün q bul edilmidir. H min ild ümumdaxili m hsulun istehsalı 19,6 milyard AB dolları t kil etmi dir. Hazırda Oman ölk nin s naye, informasiya texnologiyaları, turizm v t hsil sah l rin xarici investorların c lb edilm sind maraqlıdır.

Ölk nin g lirinin 80%-i neft sektorunun payına dü ür. 1982-ci ild ölk d ilk neftayırma zavodu istismara verilmi dir. 1997-ci ild n etibar n günd 120 min ton neft ixrac olunur. Ölk nin imal rayonlarında mis, xrom istehsal olunur. Tikinti, metallurgiya, sement s nayesi inki af etm kd dir. Bununla yana ı, qida s nayesi, o cüml d n balıq m hsullarının emalı v qorunması s nayesi f aliyy t göst rir.

Ümumdaxili m hsul: 66.87 milyard AB dolları (2008)

nki af tempi: 6.4% (2008)

Budc : g lirl r- 18.13 milyard AB dolları; x rcl r- 15.95 milyard AB dolları (2008)

S rmay qoyulu u: ümumdaxili m hsulun 20%-i (2008-ci il olan m lumata gör)

nflyasiya tempi (istehlak d y ri): 12.5% (2008-ci il olan m lumata gör)

çi qüvv si: 968 800 (2008-ci il olan m lumata gör)

sizlik göst ricisi: 15% (2004-cü il olan m lumata gör)

S naye: neft s nayesi, qaz s nayesi, sement istehsalı, tikinti, poladtökm , kimya s nayesi, sü lif istehsalı

Neft ehtiyatları: 5.5 milyard barel (2009-cu il olan m lumata gör)

Neft istehsalı: günd 761 000 barel (2008-cı il olan m lumata gör)

T bii qaz ehtiyatları: 849.5 milyard kub.m. (2009-cu il olan m lumata gör)

T bii qaz istehsalı: 24.00 milyard kub.m. (2008-ci il olan m lumata gör)

K nd t s rrüfatı m hsulları: xurma, banan, t r v z, balıq, d v , iri buynuzlu heyvanlar, gübr

xracat: 37.72 milyard AB dolları (2008-ci il olan m lumata gör)

xracat malları: neft v neft m hsulları, reeksport, balıq, metal, toxuculuq malları

xrac partnyorları: Çin – 31,7%, C nubi Koreya- 17.6%, Yaponiya - 11,7%, Tayland – 7,1%, B – 11 % (2008)

dxal: 20.71. mlrd (2008-ci il)

dxal malları: ma ın v n qliyyat avadanlıqları, rzaq, me materialları

dxal partnyorları: B – 27,2%, Yaponiya - 15,6%, AB - 5,7%, Çin- 4.6%, C nubi Koreya 4.2%, Almaniya – 4,2%, Hindistan-4,5% (2008-ci il)

Pul vahidi: Oman riyalı (1 AB dolları = 0.3845 Oman riyalı, 2009-cu il olan m lumata gör)

3. Xarici siyasət

Omanın xarici siyasətində ölkənin mütləq monarxi olan Sultan Qabus bin Səid bin müstəqil kursu həyata keçirilir. XX əsrin 50-ci və 60-cı illərində indiki sultanın atası Sultan Səid bin Teymur ölkəni dünyadan və onun nailiyyətlərindən təcrid etmə siyasətini yeridirdi. 23 iyul 1970-ci il tarixində qansız çevriliş nəticəsində hakimiyyətə gələn Qabus bin Səid bin Səid Məsqut Sultanlığı və Oman məmuru adlı dövlət yeni - Oman Sultanlığı adını verdi. Son otuz illərində Sultan Qabus tərəfindən aparılan daxili və xarici siyasət nəticəsində ölkə daxili vəziyyət olduqca sabitləşmişdir, Omanın dünya siyasətində nüfuzu qat-qat artmışdır.

Oman tarixində ən ciddi irəliləyiş keçən əsrin 70-90-cı illərində məhz Sultan Qabus hakimiyyətə gələnə sonradan verdi. Hakimiyyətinin ilk günlərində Oman Sultanlığı **BMT, KT, DL, FKD, BQÖH** və bir sıra digər nüfuzlu beynəlxalq və regional təşkilatların üzvlüyünə daxil oldu. Omanın bu təşkilatlara qoşulması Sultan Səid tərəfindən yeridilən ölkənin təcridləmiş siyasətini son qoydu. Oman qonular bə dövlətlərində nəinki ictimai və iqtisadi islahatların təməli baxımından, həmçinin özünün müstəqil xarici siyasətini ifadə edir. Omanın xarici siyasətindəki xüsusi cəhətlər özünü daha çox rəhbərlik və biruz vermədir. Onun bir sıra rəhbər dövlətlərində fərqli olaraq 1976-cı ildə Kəmp-Devidd Misirlə sülh arasında imzalanmış sülh müqaviləsinə birmənalı dəstəkləmişdi, 1980-ci ildə Körfez ölkələri arasında birincil rəhbərlik AB-ə təcridsizlik haqqında sənədin imzalanması, Məsqut sülh ticarət nümayəndəliyinin açılmasına icazə verməsi, fəvqəladə vəziyyət hallarında razısını Qərbi Silahlı Qüvvələrinin sərəncamına verilməsinə razılıq verməsi, OPEK ölkələrində əsaslı olmayaraq müstəqil neft siyasətini aparması və AB-ə nəzərən ilk və sonuncu rəhbərlik böhranı zamanı birmənalı dəstəkləmişdi Omanın müstəqil siyasətini üçün səciyyəvi xüsusiyyətlərdir. Sultan Qabus hakimiyyətinin ilk günlərində qonular rəhbərlik rəzi iddialarından imtina etmədir. Dinc yanaşma prinsipi rəhbərlik tutan Oman 80-90 illərində özünün Birləşmiş Rəhbərlik, Səudiyyə Rəhbərlik və Yəmənli hərəklərlə münasibətlərinin nizamlanmasına nail olmuşdur. Digər tərəfdən Oman kapitalının qonular rəhbərlik rəzi sənədlə münasibətlərinin dinc yolla həllərinə zəmin yaratmışdır.

Omanın rəhbərlik rəzi illərində mərhələli siyasətində daha bir gəstirici onun **Körfez Rəhbərlik Dövlətlərinin mərkəzli quruluşu (K)** çərçivəsində fəaliyyətidir. Oman 1981-ci ilin may ayında yaradılmış K-ə birləşmiş rəhbərlik rəzi birliyi və 1995-ci ildə uranın 16-cı Sammitinin rəhbərlik rəzi etmişdir. 21 oktyabr 2003-cü il tarixində Məsqut Kəmp Ali Məclisinin Mərkəzi Heyətinin quruluşu açılmışdır. Bu da Omanın həmin təşkilatda oynadığı rolun bəzə üzv dövlətlər tərəfindən qiymətləndirilməsindən irəliləmişdir. Ölkənin bu təşkilatda iştirakının rəhbərlik dövlətləri ilə siyasi-iqtisadi mərkəzlərinin genişləndirilməsinə deyil, eyni zamanda hakim sülalənin daxili və xarici təcridsizliyinə zəmin vermədir.

raq münasibətlər gələcəkdə, birinci Körfez müharibəsi zamanı (1991-ci il) Oman koalisiyaya qoşularaq, AB və Böyük Britaniyanın rəhbərlik qüvvələrinə öz razisində istifadə etməyə icazə vermədir. Sonradan o, "Neft müqabilində rəzi" proqramının icrası hazırlanmasında və həyata keçirilməsində fəal iştirak etmişdir. rəzi böhranı zamanı (2002-2003-cü illər)

koalisiya qüvvəsinin orada hərbi müliyyatlar aparması planlarını və sonradan onların razisində yerli dirilməsinin birmənalıdır. Hal-hazırda Oman razisində bütövlüyünün qorunması, ölkədə sabitliyin bərqərar olması, razı xalqının qanuni hüquqlarının müdafiəsinin tərkibində kimi çıxış edir.

Omanın Böyük Britaniya, Yəmən və İraqla münasibətlərində keçmiş gərginlik onun qonşularla yaxınlaşmasına gətirib çıxarmışdır. Qeyd etmək lazımdır ki, razı yaxın keçmişdə bir neçə böhranlı məqamlarda Omanın köməyinə gəlmişdir. Bu böhranlardan ən ciddişi Dofarda aparılan (keçmişin 70-ci illərində) hərbi müliyyatlar idi ki, onların nəticəsində artıq bu məntəqənin Omandan ayrılması təhlükəsi yaranmışdır. Belə bir vəziyyətdə razının Silahlı Qüvvələri böhrana müdaxilə edərkən, ölkəni parçalanmadan xilas etmişdir. Hazırda Omanın razı ilə əlaqəsinin genişlənməsi istiqamətində əyləşən regionda istehsal edilən neftin dünya bazarlarına nəqlində müstəsna strateji rol oynayan Hürmüz boğazına tam nəzarət etmək istəyi ilə izah olunur. Qeyd etmək lazımdır ki, Oman AB və İngiltərənin hərbi bazalarına öz razisində yer ayırması barədə sazişləri onların razı qarşı hərbi müliyyatlarda istifadə olunmaması ilə ərtəndirir. ki ölkə arasında iqtisadi və ticarət sahəsində məhdudlaşdırıcı dairəvi hökumətlər arasında müətlək komissiya yaradılmışdır.

Omanla **Qərbi ölkələr** arasındakı münasibətlər sabit xarakter daşıyır. Omanın Böyük Britaniya ilə münasibətləri vətənlər oldu kimi daha prioritetlidir. Birinci Körfəz müharibəsi zamanı (1991-ci il) Oman koalisiyaya qoşularaq, AB və Böyük Britaniyanın hərbi qüvvəsinin öz razisində istifadə etməyə icazə verməsi, Küveyt razisində hərbi müliyyatlarda iştirak etmişdir. razı ilə müharibəyə hazırlıq zamanı da (2003-cü il) Oman koalisiya qüvvəsinin lazımı yardım göstərəcəyini vəd etmişdir. Oman koalisiya qüvvəsinin orada hərbi müliyyatlar aparması planlarını və sonradan onların razı razisində yerli dirilməsinin birmənalıdır.

Böyük Britaniya Omanın aparıcı siyasi və iqtisadi tərəfdaşı olaraq qalır. Keçmiş əlaqələr Böyük Britaniyanın ölkənin digər dövlətlərlə münasibətlərinin inkişafına qısqançlıqla yanaşmağa vadar edir. Belə yanaşma özünü ticarət və silahlanma sahələrində daha çox büruz verir. Böyük Britaniyanın müvafiq xidmət qulluqçuları bu vaxtda Omanın gömrük və pasport-viza rejimini tam nəzarət altında saxlayırlar. Bununla Böyük Britaniya Omanı öz təsiri altında saxlamaq məqsədini güdür. Onun təbiiq etdiyi gömrük nəzarəti həttə AB-nin regiondakı maraqlarına toxunur.

Omanın **AB-lə** yaxın münasibətləri Sultan Qabusun 1975-ci ilin yanvarında Vaşinqtona səfəri ilə bəllənir. Lakin bu münasibətlər onun Böyük Britaniya ilə əlaqəsinin maneə törətmir. Elə həmin vaxtdan Sultan Böyük Britaniya və Amerikanın dünyada oynadıqları rolun zərər alaraq, çoxqütblü siyasət yeritməyə başlamışdır. İngilis firmalarının Omanın sənə sifarişlərini yerinə yetirməsinə baxmayaraq, dövlət sənə silah növlerini AB-dən alır. Britaniyanın hərbi hissələri tədricən Omanı tərk etdikdən sonra Sultan ölkə razisində AB hərbi bazalarının yerli dirilməsinə öz "razılığını" verərək, onunla hərbi saziş bağladı. Bu addımla o, Amerikanın maraqlarının müdafiəsinə üarı altında Omanın Hürmüz boğazına, Fars körfəzinə və Hind okeanının cənub-qərbi hissəsinə inamla nəzarət etməsinə imkan yaratdı. Amerika hərbi bazalarının saxlanması üçün dotasiyaları alan Oman, bir tərəfdən özünün iqtisadi vəziyyətini yaxşılaşdırması ilə yanaşı, AB hərbi texnikasının alınması üçün

maliyyə vəsaitini ləğv etdi. Nəhayət, iyul 2004-cü il tarixində Oman Vaşinqtonla "Ticarət və investisiyaların təviiqi haqqında Saziş" bağladı. Saziş gör "Oman-Amerika müttəfikliyi gəzərürə"-sı yaradıldı. Bundan məqsədgilcəkdə Omanla Amerika arasında azad ticarət haqqında saziş bağlanmasıdır. Bunun müqabilində ABŞ digər körfəz ölkələrində öz maraqlarının nisbətən "məhdudlaşdırılması" elan etdi. Bu vəziyyətlərə qarşı müharibədən öncə mövcud olmuşdur. Qeyd etmək lazımdır ki, Sultan Qabusun apardığı Britaniya və Amerika rəst siyasət Omanın Fars Körfəzində aparıcı mövqelər yüksəlməsinə gətirib çıxarmıdır. Hal-hazırda bu dövlət sözügedən regionunun təhlükəsizlik sistemində mühüm rol oynayır.

Yaxın rəqəbmünafiqəsinə münasibtdə Oman onun sülh yolu və danışıqlar əsasında, problemin "Yol xərtiləsi" çəçivində həllində görür. Məsləhin ədalətli çözümləndirilməsində BMT qətnəmlərini əsas tutur.

Oman dünya dövlətlərinin apardıqları **terrorla mübarizədə** fəal iştirak edir. O, Sudiyyə rəst bəstində 2005-ci ildə bəstə vermə terror aktlarını pisləyən dövlətlərin ön sıralarında durmuşdur.

Keçmiş **sosialist ölkələr** və **MDB dövlətləri** ilə məkədlə əgəldikdə, Oman onlara rəst olaraq iqtisadi baxımdan yana ır. Kicik həcmədə olsa Oman Rusiya və Qazaxıstanda neft layihələrinin həyata keçirilməsində, əsasən neftin nəqli sahəsində iştirak edir. 2004-cü ilin 17 martında Omanla Belarus arasında "iqtisadi məkdəlləq və siyasi məsləhətləmələr haqqında Saziş" imzalanmışdır. Sosialist ölkələrində yalnız **Çin Xalq Respublikasının** Omanla nəvə iştirakçı ticarət əlaqələri vardır. Hazırda Çin-Oman münasibətləri öz sabitliyini qoruyub saxlamışdır. Çin, həmişə oldu kimi, Oman neftinin əsas istehlakçılarında biridir. Oman isə BMT Təşkilatının daimi üzvü olan Çin bu beynəlxalq təşkilatda öz maraqlarının müdafiəçisi kimi baxır. Hazırda Oman Sultan Qabusun uurlu səyləri nəticəsində "üçüncü dünyanın" qüdrətli dövlətin çəvrilmişdir və bu dövlət öz hərbi-iqtisadi potensialına, adambaına dən gəlir gətirən dünya ölkələri sırasında yuxarı mövqelərdən birini tutur.

4. kətrəfli münasibətlər

Oman Sultanlığı Azərbaycan Respublikasının müstəqilliyini 30.12.1991-ci ildə tanımışdır. ki ölkə arasında diplomatik əlaqələr 13 iyul 1992-ci ildə yaradılmışdır.

Oman Sultanlığı beynəlxalq təşkilatlar (BMT, KT və s.) çəçivində Ermənistan Respublikasının Azərbaycan Respublikasına qarşı hərbi təcavüzü ilə bəllə qətnəmlərin qəbul edilməsində Azərbaycanın mövqeyini daim dəstəkləmişdir. Qeyd etmək lazımdır ki, Oman BMT Bəstə Assambleyasının 59-cu sessiyası zamanı iştirak etmişdir. Azərbaycan rəzilində vəziyyətlə əlaqədar Azərbaycan tərəfindən iştirakçı sürülmə təklifi dəstəkləmişdir. Oman kütləvi informasiya vasitələrində Azərbaycan haqqında məlumatlar verilməmiş, mətbuatda Ermənistan-Azərbaycan münafiqəsinə dair Azərbaycan tərəfindən təqdim edilmiş materiallar dərc olunmuşdur. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin **28 sentyabr 2002-ci il tarixli** Fərmanına əsasən, Azərbaycan

Respublikasının Sudiyyə r bistanındaki S firi E.Arash Respublikamızın Oman Sultanlı nda Fövq lad v S lahiyy tli S fir t yin edilmi dir.

27-29 yanvar 2003-cü il tarixl rind “Az rbaycan Hava Yolları” Dövl t Konsernin nümay nd hey ti Oman t r finin d v ti il M sq t h rin s f r etmi v Oman Sultanlı ının Mülki Aviasiya v Metereologiya Ba Direktorlu unun nümay nd l ri il görü mü dür. S f r snasında t r fl r “Az rbaycan Respublikası Hökum ti il Oman Sultanlı ı Hökum ti arasında Hava laq si haqqında Sazi ” lahiy sini müzakir etmi v hava n qliyyatı sah sind ikit r fli münasib tl rin g l c k perspektivl ri il laq dar fikir mübadil si aparmı , diplomatik kanallar vasit sil g l c kd d laq saxlamaq bar d razılı a g lmi l r.

13-17 dekabr 2003-cü il tarixl rind “Az rbaycan Respublikası Hökum ti il Oman Sultanlı ı Hökum ti arasında ikiqat vergitutmanın aradan qaldırılması haqqında Sazi ” layih si üzr danı ıqların birinci m rh l sind i tirak etm k m qs dil AR Vergil r Nazirliyinin nümay nd hey ti M sq t h rind s f rd olmu dur.

2004-cü ilin mart ayında Oman M rk zi Bankının nümay nd hey ti Az rbaycana s f r etmi dir. Nümay nd hey tin Bankın Maliyy menecmenti departamentinin direktoru c nab Hilal l-B rvani r hb rlik etmi dir. S f rin m qs di iri v xırda öd ni l r sah sind Respublikamızın Milli Bankında t tbiq edil n Real Vaxt Rejimi öd ni sisteml rinin i i, f aliyy t t crüb si il tanı lıq olmu dur.

Oman Sultanlı ının Az rbaycan Respublikasındaki S firi (iqam tğahı Ankara h rind yerl ir) M h mm d Nasir l V haibi **7-11 aprel 2004-cü il tarixl rind** Az rbaycan Respublikasının Prezidenti c nab lham liyev etimadnam m ktublarını t qdim etm si il ba lı Bakıda s f rd olmu dur. S f r zamanı o, bir sıra AR hökum t nümay nd l ri il görü mü dür. Görü l r zamanı iki ölk arasında h rt r fli m kda la ın inki af etdirilm si trafında fikir v m lumat mübadil si aparılmı dır.

2005-ci ilin 5-8 fevral tarixind M sq t h rind Ümumdünya Turizm T kilatı v Oman Turizm Nazirliyi t r find n “davamlı turizm üçün traf mühitin yaradılması” adlı beyn l xalq Konfransda v 8-10 fevral tarixl rind keçirilm “Oman Travel Market” s rgisind Az rbaycan Respublikasının G ncl r, dman v Turizm Nazirinin Müavini T.Mehdiyevin ba cılıq etdiyi nümay nd hey ti i tirak etmi dir.

Az rbaycan Respublikasının Xarici l r Naziri E.M mm dyarov **03-05 aprel 2005-ci il tarixl rind** Oman Sultanlı nda r smi s f rd olmu dur. E.M mm dyarov Omana r smi s f ri ç rçiv sind Sultanlı ın Ba Nazirinin Nazirl r urası m s l l ri üzr müavini F hd bin Mahmud l S id, Xarici l r üzr m sul Naziri Yusif bin l vi bin Abdullah, Müdafi m s l l ri üzr m sul Naziri B d r bin S ud bin Harib l-Busaidi, Neft v Qaz Naziri M h mm d bin H m d r-Rumhi, M d niyy t v Milli rs Naziri Heysam bin Tarik l S id, Ticar t v S naye Palatasının S dri S lim bin S id l- utani il görü l r keçirmi dir. S f r zamanı AR Xarici l r Nazirliyi v Oman Sultanlı ının Xarici l r Nazirliyi arasında m sl h tl m l r haqqında Anla ma Memorandumu imzalanmı dır.

2006-cı ilin 28 mart tarixind Az rbaycan Respublikasının Prezidenti c nab . liyevin 1374 sayılı S r ncamı il AR-in S udiyyə r bistanı Krallı nda, B hrey n Krallı nda,

Q t r Dövl tind v Oman Sultanlı nda fövq lad v s lahiyy tli s firi E.Araslı v zif sind n geri ça rılmıdır.

2006-cı ilin 19-21 iyun tarixl rind Bakıda keçirilmi KT X Nazirl rinin 33-cü konfransında Oman Sultanlı nın Xarici l r Nazirinin müavini B dr bin H m d l-Buseydinin r hb rlik etdiyi nümay nd hey ti i tirak etmi dir.

2006-cı ilin 22 iyun tarixind AR X N il Oman X N arasında nazir müavinl ri s viyy sind siyasi m sl h tl m l r keçirilmi dir. AR t r find n m sl h tl m l ri Nazir müavini X.X l fov Oman t r find n is Nazir nüavini B dr l-Buseydi aparmı lar.

2006-cı ilin 5 sentyabr tarixind Azərbaycan Respublikasının Prezidenti c nab . liyevin 1646 sayılı S r ncamı il Azərbaycan Respublikasının S udiyy r bistanı Krallı ndakı S firi T.Abdullayev eyni zamanda AR-in Oman Sultanlı nda s firi t yin edilmi dir. **2007-ci ilin 2 aprel tarixind** T.Abdullayev etimadnam l rini Oman Sultanı Qabus bin S id l S id t qdim etmi dir.

2007-ci il 22-23 oktyabr tarixl rind Bakıda slam Konfransı T kilatına üzv ölk l rin hüquq-mühafiz orqanları r hb rl rinin konfransına hazırlıq m qş dil ekspertl r s viyy sind keçirilmi görü d Omanın ctimai Prokurorun assistenti S id l-Kalbani, ctimai Prokurorlu un sas aparıcı müt x ssisi li l-Maamari, habel Polis Departamentinin Ba müf tti inin müavini v Layih Direktoru M h mm d Riyaz hm d i tirak etmi l r.

2007-ci ilin 16-17 dekabr tarixl rind Azərbaycan Respublikası Xarici l r Nazirinin müavini X.X l fovun r hb rlik etdiyi v Azərbaycan Respublikasının Oman Sultanlı nda akkredit olunmu S firi T.Abdullayevin, habel X N-in kinci razi dar sinin III Katibi E.M mm dzad nin daxil oldu u nümay nd hey ti Azərbaycan Respublikasının Xarici l r Nazirliyi il Oman Sultanlı nın Xarici l r Nazirliyi arasında siyasi m sl h tl m l r ç rçiv sind Oman Sultanlı na s f r etmi dir.

X.X l fov Omana s f ri ç rçiv sind Oman Sultanlı ı Xarici l r Nazirliyinin Ba Katibi Said B dr bin Hamad l-Busaydi, M d niyy t v Milli rs Naziri Zati-Alil ri Heysam bin Tarik l S id, Ali T hsil Naziri Raviy bint Saud l-Basaydiy , Neft v Qaz Nazirinin müavini Nasir bin Xamis l-C mi, Turizm Nazirinin müavini M h mm d bin Hammud l-Tubi, Ticar t v S naye Palatasının dar hey tinin s dri X lil bin Abdullah bin M h mm d l-X nci il görü l r keçirmi dir.

2009-cu ilin 3-4 mart tarixl rind Bakı h rind Azərbaycan Respublikası v Oman Sultanlı ı Xarici l r Nazirlikl ri arasında siyasi m sl h tl m l rin III raundu keçirilmi dir. Oman Sultanlı ı Xarici l r Nazirliyinin M rk zi Asiya dar sinin r isi, mü avir Nizar bin l-Cil ndi ali S idin ba çılıq etdiyi 3 n f rd n ibar t nümay nd hey ti AR Xarici l r Naziri E.M mm dyarov, Nazir müavini X.X l fov, AR M d niyy t v Turizm Nazirinin müavini S.M mm d liyeva, AR T hsil Nazirinin müavini E.Qasimov, AR S naye v Energetika Nazirinin müavini G.Cavadov, AR qtisadi nki af Nazirinin sabiq müavini M.Cabbarov v AR S naye v Ticar t Palatasının vitse-prezidenti M. hm dov t r find n q bul edilmi dir.

X N-l r arası siyasi m sl h tl m l rin III raundun n tic si olaraq hazırda Omanın Turizm Nazirliyi, rs v M d niyy t Nazirliyi, S naye v Ticar t Palatası il AR-ın müvafiq qurumları arasında yazı malar davam edir.

2009-cu ilin 21-22 aprel tarixl rind slam Konfransı T kilatının (KT) üzvü olan ölk l rin hüquq mühafiz orqanlarının r hb rl rinin Bakıda keçiril n ikigünlük ilk konfransında Omanın dliyy naziri, Ali M hk m urasının r is müavini eyx M h mm d bin Abdullah bin Z hir l-H n ninin ba çılıq etdiyi nümay nd hey ti i tirak etmi dir. eyx M h mm d bin Abdullah bin Z hir l-H n ni KT-nın üzvü olan dövl tl rin hüquq mühafiz orqanları r hb rl ri il birlikd Prezident lham liyev t r find n q bul edilmi dir.

2009-cu ilin 13-14 oktyabr tarixl rind slam Konfransı T kilatının (KT) üzvü olan ölk l rin M d niyy t nazirl rinin Bakıda keçiril n VI konfransında Omanın rs v M d niyy t naziri eyx Haitam Tarik Taimur al Saidin ba çılıq etdiyi nümay nd hey ti i tirak etmi dir. eyx Haitam Tarik Taimur al Said KT-nın üzvü olan dövl tl rin M d niyy t nazirl ri il birlikd Prezident lham liyev t r find n q bul edilmi dir.

2009-cu ilin 30 oktyabr tarixind Az rbaycan Respublikası Prezidenti c nab lham liyev Az rbaycan Respublikasının Oman Sultanlı nda (Masqat h rind) S firliyinin f aliyy tinin t min edilm si haqqında S r ncam imzalamıdır.

2010-cu ilin 1-2 fevral tarixl rind **Oman Sultanlı mın Xarici i l r üzr m sul naziri** Yusif bin l vi bin Abdullah Az rbaycana r smi s f r etmi dir.

2010-cu ilin 12 oktyabr tarixind Az rbaycan Respublikası Prezidenti c nab lham liyev Oman Sultanlı mın ölk mizd yeni t yin olunmu fövq lad v s lahiyy tli s firi **Qeys S lim bin li Ali S idin** etimadnam sini q bul etmi dir.

Az rbaycan Respublikası il Oman Sultanlı ı arasında ticar t laq l ri

(min AB dolları)

I	dxal	xrac	Ticar t dövriyy si	Saldo
2007	179,7	13,5	193,2	-166,2
2008	3346	0,6	3337	-3,345
2009	220,8	30,1	250,9	-190,7

M nb : AR Dövl t Statistika Komit si

Ticar t d a a ıdaki m hsullar üstünlük t kil etmi dir:

Oman Sultanlı ndan Az rbaycan Respublikasına idxalda:

Müh rrik ya ları;

Kompressor v turbin sürtkü ya ları;

Qılnc balı mın v dig r balıqların filizi;

Plastik kütl d n hazılanmı torbalar

Dig r m hsullar.

Az rbaycan Respublikasından Oman Sultanlı na ixracda:

Maqnit lentl ri, diskl ri v da ıyıcıları;
 A acdan mebel;
 Stolüstü tennis oyunu üçün avadanlıq v l vazimat;
 Qolf oyunu üçün dig r l vazimatlar;
 Bayram, kornaval v yl nc m mulatları
 Dig r m hsullar.

5. Müqavil -hüquq bazası

Az rbaycan Respublikası il Oman Sultanlı ı arasında imzalanmı s n dl r

- 1) Az rbaycan Respublikasının Xarici l r Nazirliyi il Oman Sultanlı ının Xarici l r Nazirliyi arasında Anla ma Memorandumu (4 aprel 2005-ci il tarixind M sq t h rind imzalanmı dır.

6. T rcümevi-hallar

Nazirl r urası m s l l ri üzr Ba Nazirin Müavini F hd Bin Mahmud l S id

1940-ci il – M sq t h rind anadan olmu dur

1946-1958 – btidai v orta t hsili M sq td almı dır

1959-1965 – Qahir Universitetinin iqtisadiyyat fakült sini bitirmi dir

1967-1969 – Parisd Sorbonn Universitetinin magistraturasında politologiya üzr doktorluq d r c sini almı dır

1971-1973 – Xarici l r Üzr Dövl t Naziri v zif sin t yin olunmu dur

1973-1979 – nformasiya v M d niyy t Naziri t yin olunmu dur

1974-1994 – Ba Nazirin hüquq m s l l ri üzr müavini t yin olunmu dur

1994-hal-hazırada k – Nazirl r urası m s l l ri üzr Ba Nazirin müavini v zif sind çalı ır

Evlidir. 4 övladı var. ngilis v fransız dill rini bilir.

Xarici l r Naziri Yusif Bin l vi Bin Abdullah

1942-ci il – Omanın Salah h rind anadan olub. btidai t hsilini Omanda, orta t hsilini Qahir d , ali t hsilini siyasi elml r üzr Böyük Britaniyada almı dır.

01.01.1972 – X N-in II Katibi, Omanın Qahir d ki S firliyi

01.02.1973 – Oman Beyrutdakı S firliyinin Müv qq ti l r V kili t yin olunmu dur

01.07.1973 – Omanın Livandakı S firi t yin olunmu dur

01.06.1974 – Xarici l r Nazirinin müavini t yin olunmu dur

18.02.1982 – Xarici l r üzr m sul Nazir t yin olunmu dur

ngilis dilini mük mm l bilir. Evlidir